

2012/102

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-16/826/1740

Konu : Yazılı soru önergesi

10/04/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 05/01/2012 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.00-39886 sayılı yazı,
b) 18/01/2012 tarihli ve 144/292 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili İhsan Barutçu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2341 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

7-2341
Gk.1102

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-16/1137/2421
Konu : Yazılı soru önergesi

12 / 04 / 2012

Sayın İhsan BARUTÇU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2341 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) yazısıyla;

12 Eylül 1980 darbesi soruşturması ile ilgili olarak Kenan Evren ve Tahsin Şahinkaya hakkında Cumhuriyet Başsavcı Vekilligince Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesine kamu davası açıldığı, Mahkemenin 2012/3 esasına kaydı yapılan davanın ilk duruşmasının 04/04/2012 tarihinde yapılacağı;

İşkence suçuyla ilgili olarak Cumhuriyet başsavcı vekilliklerince çok sayıda soruşturma yürütüldüğü;

Bildirilmiştir.

II- A- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinde;

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.";

B- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, "Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adlî görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.";

C- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında;

"(1) Kamu davasını açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir.

(2) Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

şüphe oluştuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.";

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Öte yandan, mülga 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesindeki "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmünün, 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un çerçeve 3. maddesiyle yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda yer almaması; 5271 sayılı Kanunun yukarıda atıf yapılan, 170. maddesinin birinci fıkrasındaki, "Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir." hükmü ile 160. maddesinin birinci fıkrasındaki, "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar." hükümleri dikkate alındığında, soruşturma yapılması ve kamu davasının açılması konusunda Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği izlenimini veren bir suç sebebiyle kamu davası açılması, açılacak davalarda suç isnadında bulunulacak kişi ve kişilerin tespitiyle ilgili olarak tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine ait olup, soru önergesinde bahsi geçen ve yargı yetkisine giren konular hakkında ilgili kanun hükümleri uyarınca işlem yapmaya ve karar vermeye bağımsız yargı organları yetkilidir. Yargı yetkisi kapsamına giren konularla ilgili olarak, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat vermesi, genelge göndermesi, tavsiye ve telkinde veya müdahalede bulunması söz konusu olamaz.

III- 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandumla kabul edilen anayasa değişikliğiyle 1982 Anayasasının geçici 15. maddesi yürürlükten kaldırıldığından, bu hususta başkaca bir yasal değişiklik öngörülmemektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan